

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXXVII. — Izdan in razposlan 7. dne septembra 1916.

Vsebina: (Št. 289 in 290.) 289. Ukaz o izplačevanju izplačil po c. kr. poštni hranilnici za račun c. kr. namestništva, deželno središče, da se Galicija zopet gospodarsko dvigne. — 290. Ukaz o ustanovitvi najvišjih cen za sveže češplje, ter suhe češplje in češpljevo čežano in o prometu s suhimi češpljami in in češpljevo čežano.

289.

Ukaz ministrstva za notranje stvari, finančnega ministrstva in trgovinskega ministrstva v porazumu z Vrhovnim računiščem z dne 5. septembra 1916 l.

o izplačevanju izplačil po c. kr. poštni hranilnici za račun c. kr. namestništva, deželno središče, da se Galicija zopet gospodarsko dvigne.

§ 1.

Vsa plačila, ki jih nakazuje c. kr. namestništvo, deželno središče, da se Galicija zopet gospodarsko dvigne, in njegove podružnice, je izplačevati po poštni hranilnici.

§ 2.

Od izplačevanja po poštni hranilnici so izvzeta:

- a) plačila upravičenim prejemnikom, ki stanujejo v inozemstvu,
- b) plačila, ki se morajo plačevati v efektivnem zlatu.

(Slovenisch.)

§ 3.

Za plačila, navedena v § 1, ki se realizujejo v nakaznem prometu poštne hranilnice, posluje za likvidujoči organ edinole računski oddelek c. kr. namestništva, deželno središče, da se Galicija zopet gospodarsko dvigne.

Temu računskemu oddelku je dostavljati na podstavi ukaza z dne 8. januarja 1911. l. (drž. zak. št. 4) tudi odpravke sodnih rubežnih in predkaznih sklepov (prepovedi dolžnikovemu dolžniku), določene doslej za izplačujoče blagajnice, kolikor jih je sploh dostaviti na predlog zahtevaločega upnika po § 295 izv. r.

§ 4.

V ostalem se uporabljajo na oznamenjena plačila določila §§ 5, 6, 7 in 9 ministrstvenega ukaza z dne 10. decembra 1906. l. (drž. zak. št. 245), toda eventualne pritožbe je pošiljati zgoraj imenovanemu računskemu oddelku.

§ 5.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Leth s. r.

Spitzmüller s. r.
Handel s. r.

290.**Ukaz voditelja ministrstva za notranje stvari v porazumu z udeleženi ministri z dne 6. septembra 1916. l.**

o ustanovitvi najvišjih cen za sveže češplje, ter suhe češplje in češpljevo čežano in o prometu s suhimi češpljami in češpljevo čežano.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje tako:

Najvišje cene.**§ 1.**

Ako prodaja češplje tuzemskega izvira v svežem stanju pridelovalec, se ne smejo preseči nastopne najvišje cene, kolikor se ne prodajajo v obliki trgovine na drobno, to je porabniku v množinah izpod 1 q:

a) za namizne češplje . . . . . K 24.—

Za namizne češplje v zmislu tega ukaza veljajo zreli, popolnoma pobarvani, nepoškodovani, enakomerno dobro razviti sadovi; semkaj je šteti tudi tiste obrane sadove, ki se otrgajo za prevoz nekaj dni prej, preden popolnoma dozore.

b) za druge češplje . . . . . K 18.—

Sprednje najvišje cene se umevajo za 100 kg od mesta pridelka za plačilo v gotovini in brez omota.

Najvišje cene ne veljajo za tiste množine češpelj imenovanih kategorij, ki se izvažajo čez carinsko mejo.

§ 2.

Ako se prodaja trpežno blago tuzemskega izvira, ki se dela iz češpelj, ne sme izdelovalec preseči nastopnih najvišjih cen:

1. Za suhe češplje, in sicer:

a) 105 kosato in boljše blago . . . K 104.—

b) 106/130 kosato blago . . . . . „ 100.—

c) čez 130 kosato blago . . . . . „ 95.—

d) izbirek (izmeček) . . . . . „ 65.—

Vse za dobro posušeno brezdimno in trpežno blago.

Ta določila se ne uporabljajo na takozvane črnoglavke (prunelice).

2. Za češpljevo čežano (povidl), in sicer za dobro kuhano blago, brez koščic in smoda, narejeno iz svežih češpelj . . . . . K 120.—

Sprednje najvišje cene se umevajo za 100 kg za plačilo v gotovini, pri suhih češpljah brez omota, pri čežani z omotom.

V cenah so zapopadeni stroški dovažanja do bližnje železniške ali plovstvene postaje, do bližnjega poštnega urada ali — ako bi bilo prevajanje po železnici, ladji ali pošti izključeno ali negospodarsko — do drugega namembnega kraja ter nakladanja na železniški vagon ali ladjo, oziroma oddaje na pošto ali, ako se dobavlja naravnost na kraj namembe, razkladanja.

§ 3.

Za sveže češplje ter za suhe češplje in čežano, ki gledé kakovosti ne ustrezajo v §§ 1 in 2 tega ukaza obseženim pogojem, je odbiti primeren znesek od ustanovljene najvišje cene.

Ako se ne doseže sporazumljenje o višini odbitka, odloči okrajno sodišče, v čigar okolišju je blago, v nespornem postopanju, zaslišavši izvedence.

Odločba okrajnega sodišča se more v osmih dneh izpodbijati z rekurzom. Zoper odločbo II. stopnje ni dopusten nadaljen pravni pomoček.

V koliko mora ena stranka povrniti stroške postopanja ali jih je deliti med stranki, odloči sodišče po svobodnem preudarku. Dolžnost dobave se ne odlaga s sodnim postopanjem.

§ 4.

Najvišje cene za prodajanje svežih češpelj ter suhih češpelj in čežane na drobno naj ustanovi politično deželno oblastvo. Te najvišje cene se ne smejo presegati tudi ne pri vseh drugih kupih češpelj in iz češpelj narejenega trpežnega blaga.

Promet s suhimi češpljami in češpljevo čežano.**§ 5.**

Izdelovalci suhih češpelj in češpljeve čežane morajo to blago najkasneje 30. dne novembra

1916. l. ponuditi in prodati Avstrijski osrednji nakupovalni družbi ali njenim organom.

Od tega so izvzete tiste množine suhih češpelj in češpljeve čežane, ki jih izdelovalci:

- a) porabijo v svojem gospodarstvu,
- b) dalje podelujejo v svojem obratu,
- c) v političnem okraju prodajo občinam, aprovizijskim mestom, zdravilnim zavodom, prodajalcem na drobno in neposreduje porabniku, ne da bi se poslužili železniških ali parnopolovstvenih podjetij.

Švobodno prodajati smejo izdelovalci tisto množino suhih češpelj in čežane, ki so jo ponudili v nakup avstrijski osrednji nakupovalni družbi s priporočeno vposlanim pismom in kojih nakup je odklonila družba. Družba je dolžna na prodajno ponudbo odgovoriti v roku treh tednov.

§ 6.

Ako kupuje suhe češplje in čežano avstrijska osrednja nakupovalna družba ali njeni organi, velja za ceno najvišja cena po §§ 2 in 3 ukaza.

§ 7.

Železniška ali parnopolovstvena podjetja smejo sprejemati pošiljate suhih češpelj in češpljeve čežane v prevoz le tedaj, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev priloženo prevozno potrdilo, ki je izdano po obrazcu, predpisanem v dodatku.

Pravico izdajati prevozno potrdilo ima politično okrajno oblastvo.

Za pošiljate vojaške uprave ni treba takih prevoznih potrdil.

§ 8.

Minister za notranje stvari more za upravne okoliše, v katerih se ne izdelujejo večje množine suhih češpelj in čežane, izdati izjeme od določil §§ 5 in 7.

Obča določila.

§ 9.

Pri kupnih in dobavnih pogodbah o svežih češpljah, suhih češpljah in češpljevi čežani, ki so bile sklenjene, preden je dobil ta ukaz moč, in v katerih je odmena določena po množini dobavljenega blaga, stopijo na mesto dogovorjenih cen, ako te cene presegajo najvišje cene tega ukaza, te najvišje cene.

Ta predpis se pa ne nanaša na sveže češplje, ki se izvažajo čez carinsko mejo.

§ 10.

Kupne in dobavne pogodbe o suhih češpljah in češpljevi čežani, ki so bile sklenjene, preden je dobil ta ukaz moč, nimajo moči, kolikor nasprotujejo določilu § 5 tega ukaza in še niso izpolnjene. Zahteva, naj se pogodba izpolni ali škoda povrne, ker se pogodba ni izpolnila, se ne more uveljavljati v teh primerih. Zahteve zaradi neizpolnjene pogodbe, ki so nastale pred veljavnostjo tega ukaza, pa ostanejo neizpremenjene, toda kupec ne more zahtevati izpolnitve, temveč le odškodnino.

§ 11.

Prestopke tega ukaza in na njegovi podstavi izdanih predpisov ter vsako sodelovanje ob preprečenju v tem ukazu ustanovljenih dolžnosti kaznuje politično okrajno oblastvo, z denarno kaznijo do 5000 kron ali z zaporno kaznijo do 6 mesecev, ako ne spadajo pod strožjo kazen.

Ako je storil prestopek obrtnik, se more razen tega odrediti, da se odvzame obrtna pravica, ako so dani pogoji § 133 b, odst. 1, lit. a, obrtnega reda.

§ 12.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Forster s. r.

Spitzmüller s. r.

Zenker s. r.

Handel s. r.

Prevozno potrdilo.

Pošiljačevo ime.....
 v (kraj)..... ima pravico poslati ..... *kg* ..... (vrsta blaga)
 v času od ..... do ..... 1916. l.
 od (ime pošiljalne postaje).....
 po (železnici, parniku).....
 na naslov (prejemnikovo ime in stanovališče).....
 .....

.....
 Kraj in dan izdaje.

.....
 Podpis.

To potrdilo je trpežno prišiti na vozno listino.
 Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.
 Potrdilo naj odvzame namembna postaja.